

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Ordförandeuppdrag avseende Sofiebergsskolan

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

1. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att Sofiebergsskolan permanent är en lågstadieskola med årskurserna F-3 organiserad i två paralleller med cirka 200 elever.
2. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att Sofiebergsskolan som permanent lågstadieskola F-3 ingår i upptagningsområdet trollbäcken. Vårdnadshavare gör under årskurs 3 ett skolval för sitt barn inför årskurs 4.

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Martin Widholm
Skolchef

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen har på uppdrag av barn- och utbildningsnämndens ordförande gjort en utredning av vilken organisation Sofiebergsskolan bör ha med utgångspunkt i behov av skolplatser i området och med barnrättsprövning i beaktande. Utredningen påvisar att det finns starka argument för att permanent göra Sofiebergsskolan till en lågstadieskola åk F-3 och att införa ett skolval till årskurs fyra för elever på skolan.

I dag önskar merparten av vårdnadshavarna på Sofieberg att deras barn ska erbjudas skolplats på Fornuddens grundskola till årskurs fyra och detta har även hittills tillgodosetts. Fornuddens grundskola är tvåparallellig i årskurs F-3 och fyrparallellig i årskurs 4-9. Fornudden tar varje år in två klasser till mellanstadiet vilket motsvarar antalet som Sofiebergsskolan släpper när eleverna går ut årskurs tre. Ingen annan grundskola i Trollbäcken/Lindalen släpper elever i årskurs 3.

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsnämndens ordförande gav i mars månad 2023 barn-utbildningsnämnden två uppdrag:

Ordförandeuppdrag 1

Ta fram en långsiktig långsiktig lösning för Sofiebergsskolans organisation

Ordförandeuppdrag 2

Säkerställ intag och kapacitet för Sofiebergsskolans elever på Fornuddens skola

Sofiebergs grundskola i dag

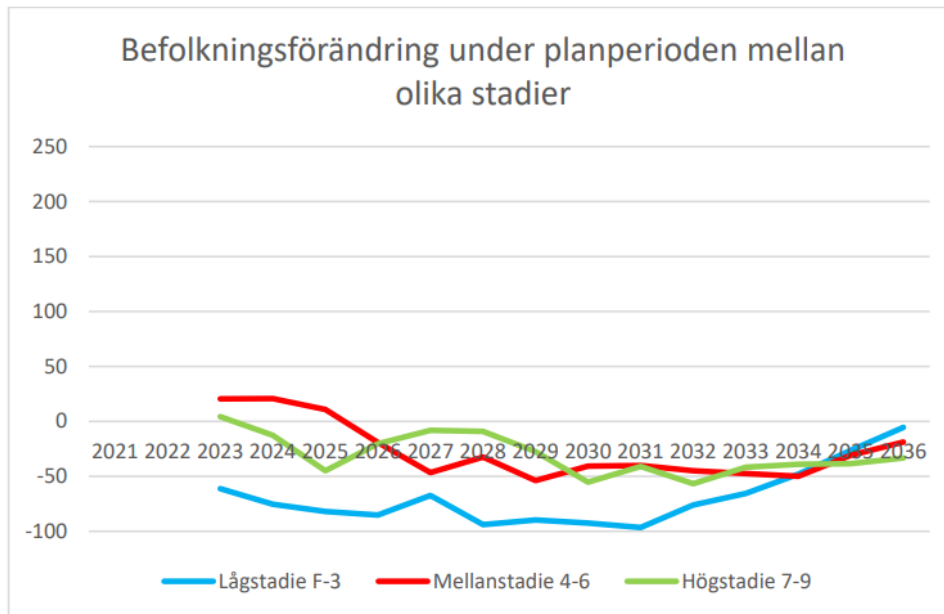
Sofiebergsskolan är i dag organiserad som en tvåparallellig F-3 skola med cirka 200 elever som är belägen i villaområdet Sofieberg med närhet till vatten och natur. Till skolan hör även en kommunal lärstudio för lågstadiet, Bryggan. Sofiebergsskolan tillhör området Trollbäcken/ Lindalen. På skolan finns åtta klassrum, två mindre grupprum för fyra respektive åtta personer och en idrotts hall. Skolan har även en egen studio (su-grupp) med lärare och barnskötare där barn i behov av ett mindre sammanhang under hela- eller delar av dagen får sin undervisning. Sofiebergsskolan avslutade läsåret 2022/2023 med goda studieresultat.

Området trollbäcken/ Lindalen

I kommunen finns idag tretton grundskolor i kommunal regi, och tre skolor i fristående regi med drygt 7000 inskrivna elever varav cirka 5600 i kommunens egna skolor. Kommunen delas organisatoriskt in i de tre områdena Centrum, Trollbäcken och Öster. I delområde Trollbäcken finns idag fyra kommunala skolor med cirka 2350 elever i årskurs F-9. Lindalen saknar en närliggande grundskola och det finns en historik att låg och mellanstadiet-eleverna i Lindalen, till stor andel söker sig till skolor i Trollbäcksområdet.

Lokalbehovsanalys Förskola och Grundskola (tjänsteskrivelse 2023/BUN0201) visar att antalet elever i Trollbäcken kommer minska fram till 2030 då trendbrott sker. Prognosen efter 2030 visar på en stadig ökning till slutet av planperioden, men stannar på 2269 elever vilket är under dagens nivå. I trollbäcken finns inga behov av att tillskapa fler platser i grundskolan under

planperioden. Det finns därför ur ett kapacitetsperspektiv inga argument för att till skapa fler klasser i mellanstadiet. Detta skulle i stället skapa problem på andra skolor i området.

Behov av skolplatser i Trollbäcken/ Lindalen planperiod 2021-2036

Svagheter i enparallellig organisation

Sofiebergsskolan är uppförd som en enparallellig lågstadieskola med kapacitet för en klass per årskurs 1-6. Det är många år sedan den nyttjades på detta vis och har i dag inga elever på mellanstadiet. Att driva en F-6 skola med en parallell innebär att skolan endast har en klass per årskurs. Detta medför många av de organisatoriska utmaningar som små skolenheter i Sverige har.

Det är mycket som pekar på att små skolor har lägre måluppfyllelse än medelstora och stora skolor. Det visar bland annat rapporten *Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat* (SKR 2018). Det är svårt att definiera vad en stor eller liten skola är och skillnaderna mellan stadiernas resultat varierar. Det är dock tydligt att skolor som endast organiserar en klass per årskurs eller tom har blandade åldrar blir utsatta på flera vis. Lågstadium och mellanstadium har olika typer av pedagoger med olika typer av lärarlegitimation. Organisatoriskt är det svårt att ha behöriga pedagoger i samtliga ämnen på en skola som endast har en klass per årskurs. Pedagogerna får färre kollegor i samma stadium och kollegialt utvecklingsarbete blir svårare att bedriva.

I den dagliga driften blir sjukfrånvaro svårare att hantera på en skola som endast har en klass per årskurs.

Fritidshemmets uppdrag blir svårare att utföra om endast fyra klasser ska ha organiserat fritidshem.

Ur ett trivsel- och trygghetsperspektiv är det bättre för en skola om elever har möjlighet att byta klass om behov av det uppstår.

En skola med endast en klass per stadium har inte lika goda möjligheter att ha en specialpedagog riktad mot sin organisation på heltid.

En skola med en klass per årskurs får sju klasser totalt jämfört med dagens åtta (F-3 i två paralleller) vilket gör kommunens minsta skola ännu mindre.

Ett barn ska gå i den skola dess vårdnadshavare har valt

Enligt skollagen (2010:800) har vårdnadshavare rätt att välja skola för sitt barn. Detta innebär att de kan välja bland kommunala och fristående skolor i barnets hemkommun. Hemkommunen är skyldig att tillhandahålla en plats i skolan för alla barn i kommunen som har rätt till utbildning och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt.

Det svenska skolvalet ger vårdnadshavare möjlighet att välja en skola som passar deras barns behov och önskemål. Det kan också ge barnet möjlighet att gå i en skola som ligger närmare hemmet eller har en pedagogisk inriktning som passar barnets intressen.

Huvudregeln är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolor där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Vårdnadshavares önskemål får dock inte gå ut över en annan elevs rätt till placering vid en skola nära hemmet. Det brukar kallas för närhetsprincipen.

Om Sofiebergsskolan permanent blir en lågstadieskola som bedriver utbildning inom grundskolans år F-3 behöver vårdnadshavare med utgångspunkt i 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 och 31 a §§ skollagen (2010:800) göra ett skolval för sitt barn det år barnet ska börja årskurs fyra. Detta skolval genomförs för första gången 2027 då barn som börjat F-klass 2024 går i årskurs 3.

I dag önskar merparten av vårdnadshavarna på Sofieberg att deras barn ska erbjudas skolplats på Fornuddens grundskola när mellanstadiet börjar. Ungefär 80 procent av eleverna som går på Sofieberg börjar på Fornuddens grundskola. Detta har dock varierat över tid och andra skolor har varit populära. Fornuddens grundskola är tvåparallellig i årskurs F-3 och fyrparallellig i årskurs 4-9.

Fornudden tar varje år in två klasser till mellanstadiet vilket motsvarar antalet som Sofiebergsskolan släpper när eleverna går ut årskurs tre. Ingen annan grundskola i Trollbäcken/Lindalen släpper elever i årskurs 3.

Barnrättsprövning

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen en del av svensk lag. Skolverkets allmänna råd pekar ut de grundprinciper som ska beaktas av samtliga huvudmän i arbetet på svenska grundskolor.

- Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas fysiskt, psykiskt, andligt, moraliskt och socialt.
- Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad.

Barn- och utbildningsnämnden ser tydliga kopplingar till innehållet i artikel sex i denna utredning. Skolans möjligheter att främja och förebygga kränkningar, bygga kollegialt lärande, anställa behöriga lärare och bedriva fritidshemmets uppdrag påverkas av om Sofiebergsskolan har lågstadium eller låg- och mellanstadium. Med utgångspunkt i barnets bästa är Sofiebergsskolan som renodlad lågstadieskola med de små barnens pedagogik och fokus att föredra jämfört med en skola med sju årskurser och färre elever.

Barn- och utbildningsförvaltningen ser även kopplingar till artikel två där införandet av skolval till årskurs fyra gör att barnen på Sofieberg tilldelas skolplats med utgångspunkt i närhetsprincip och vårdnadshavares val av skola utifrån skollag på ett likvärdigt sätt som inte diskriminerar några barn i kommunen.

På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av beslutet eller åtgärden?

Barn och unga kommer att påverkas direkt genom att utbildningen blir likvärdig.

Har berörda barn och unga fått ge sina åsikter och har de beaktats?

Berörda barn och unga har inte fått ge sina åsikter. Då rektor och biträdande rektorer tillfrågats anser de att majoriteten av eleverna inte har möjlighet att

sätta sig in i hur en förändring av organisationen på huvudmannanivå påverkar dem.

Har det identifierats risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar?

Inga risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar har identifierats. Däremot kan en utebliven förändring av organisation på lång sikt resultera i risker av detta slag.